

Mijn vader was een zwervende Arameeër

Voorganger: Ds. Heleen Weimar

Lezingen:

1^e Schriftlezing: Deuteronomium 26,5-9

2^e Schriftlezing: Lucas 9,57-62

Preek

Gemeente van Jezus Christus,
Het meerjaren-thema van de Wereldraad van kerken, *pelgrimeren voor gerechtigheid en vrede*, waar wij ons in de Regenboogkerk het komende jaar bij aansluiten, komt niet zomaar uit de lucht vallen. Het is geen gloednieuw concept. Nee, het is iets oerouds, iets heel fundamenteels. Met dit thema wordt aangehaakt aan zoektochten die ten grondslag liggen aan ons geloof en die de eeuwen door in onze geschiedenis gemaakt zijn.

Op reis gaan vanuit een diep verlangen naar gerechtigheid en vrede, dat is de basis van ons geloof. Dat wordt ook uitgedrukt met de belijdenis 'Mijn vader was een zwervende Arameeër' die we lezen in Deuteronomium. Die zwervende vader van het geloof was natuurlijk Abraham, die door God geroepen werd om op weg te gaan. Maar specifiek wordt hier ook op Jacob geduid. Op de vlucht voor de woede van zijn vader en zijn broer, die hij bedrogen heeft, komt Jacob in Aram Naharaïm terecht, Aram in het rivierenland (Genesis 24,10). Daar zal hij veertien jaar bij zijn oom Laban blijven werken - vandaar dat hij Arameeër wordt genoemd. Uiteindelijk aanvaardt Jacob de terugreis, in de hoop vrede te sluiten met zijn broer. Aan het einde van zijn leven maakt hij nog eenmaal een laatste lange reis, om te gaan wonen in Egypte, waar zijn zoon Jozef ten tijde van een grote hongersnood onderkoning is geworden.

De nazaten van Jacob worden in Egypte op den duur zo vreselijk onderdrukt, dat ze het land ontvluchten. Bevrijd door hun God, geleid door Mozes zwerven ze veertig jaar door de woestijn, op zoek naar een plek waar hen recht zal worden gedaan, waar ze in gerechtigheid en vrede kunnen leven. Al deze reizen klinken mee in de belijdenis 'Mijn vader, de vader van ons geloof, was een zwervende Arameeër.'

Volgens de evangelist Lucas is ook het leven van Jezus één groot reisverhaal. Hij wordt geboren onderweg, wanneer zijn ouders zijn gereisd naar Bethlehem. Als kind maakt hij jaarlijks met zijn ouders de pelgrimsreis naar Jeruzalem, om daar het Paasfeest te vieren (en één keer raakt hij kwijt!). Volwassen geworden trekt hij door Galilea en Judea om de aandacht te richten op Gods koninkrijk en zijn gerechtigheid. Onderweg roept hij mensen op om hem te volgen. Uiteindelijk zet hij voor de laatste keer koers naar Jeruzalem, om vrede te

zoeken voor de stad en alle gerechtigheid te volbrengen.

Zijn volgelingen, die na zijn dood zijn levensweg willen blijven volgen, worden 'mensen van de weg' genoemd

Kortom, de reizen van Abraham en Jacob, van het volk Israël door de woestijn, van Jezus op weg naar Jeruzalem en van zijn volgelingen na hem liggen alle ten grondslag aan het pelgrimeren voor gerechtigheid en vrede, waartoe de wereldraad ons oproept.

Maar als het over voorbeelden gaat, kunnen we ook denken aan indrukwekkende tochten in de meer recente geschiedenis.

In 1930 gaat Mahatma Gandhi op weg naar de kust van India om er zout te gaan maken. Het is een reis van 400 km die hij in 24 dagen te voet aflegt. Hij doet dit uit protest tegen het Britse zoutmonopolie, dat als zeer onrechtvaardig wordt ervaren. Het is een vreedzaam protest, waarmee Gandhi recht zoekt voor de Indiase bevolking. Onderweg sluiten zich duizenden medestanders bij hem aan. Deze tocht zal de geschiedenis ingaan als de zoutmars naar Dandi.

Op 28 augustus 1963 vindt in de VS The great March on Washington for Jobs and Freedom plaats. Deze mars wordt georganiseerd door een samenwerkingsverband van zowel de vakbeweging (jobs) en de Civil Rights Movemens (freedom!). Het is een vreedzaam protest tegen sociaal onrecht en rassendiscriminatie, het is een demonstratie voor gerechtigheid. Aan deze mars doen ongeveer 250.000 mensen mee, onder wie 60.000 blanken. Martin Luther King zal er zijn beroemde speech *I have a dream* houden.

Twee reizen, twee marsen voor gerechtigheid en vrede die hun uitwerking niet hebben gemist. Die het doel van gerechtigheid en vrede dichterbij hebben gebracht, voor heel veel mensen. En die nog steeds mensen inspireren om zich niet bij onrecht neer te leggen en daarbij een vreedzame weg te bewandelen.

Naast zulke indrukwekkende tochten zijn er natuurlijk ook de pelgrimsreizen die veel kleinschaliger zijn qua uitwerking. Denk aan bedevaarten die mensen maken, in een klein groepje of individueel, naar Rome of naar Fatima, naar Santiago de Compostella of naar Assisi, te voet of met de fiets. Kenmerkend voor dit soort

bedevaarten is dat de reis buiten ook vaak gepaard gaat met een reis naar binnen. Dat er al reizend een bezinning op gang komt op je levensweg, op wat er echt tot doet in het leven en op wat je bestemming mag zijn. Een bezinning ook op hoe je vrede kunt vinden in jezelf en in vrede met anderen kunt samenleven. Op veel kleinere schaal dan de bijbelse reizen en de historische marsen kunnen dit óók pelgrimsreizen worden voor gerechtigheid en vrede.

Het woord pelgrim komt van het Latijnse *peregrinus*, wat letterlijk betekent: iemand die buiten op het land loopt, buiten de bebouwde kom (*per*-voorbij en *ager*-op het land). Dat is ook het meest kenmerkende van pelgrimeren: dat je je huis verlaat, je veilige plek, de jou zo vertrouwde omgeving en dat je je waagt op onbekend terrein, waar je de weg niet kent, waar je de taal niet spreekt, waar de mensen vreemden voor je zijn en waar de levenswijze anders is.

En dat is precies wat wij het komende jaar willen gaan proberen: over de drempel stappen van onze veilige huizen, de gebaande paden vermijden, de bekende terreinen verlaten, hopen op de welwillendheid en gastvrijheid van mensen die we niet kennen, en hopen op de zegen en de hulp van onze God. We gaan niet zomaar uit hang naar avontuur, maar vanuit een diep verlangen naar vrede en gerechtigheid, voor onszelf of onze stad, voor situaties ver weg of heel dichtbij.

Waar gaan we het zoeken? Welke richting slaan we op? Welke plaatsen willen we aandoen? Wat voor

mensen hopen we te ontmoeten? Wat willen we leren onderweg? Wat hopen we te ervaren? Wat voor doel houden we voor ogen?

Al deze vragen leg ik maar gewoon aan jullie voor, met als overkoepelende vraag: wat voor zoektocht zou jij willen maken het komende jaar?

We gaan dat inbrengen en inventariseren op de site van *sli.do*, met onze smartphones.

Dat heeft een tweërlei doel. Allereerst is het bedoeld als een bezinning voor jezelf, maar ook een voornemen dat je uitspreekt: Waar zou jij het zoeken als het gaat om vrede en gerechtigheid?

In de tweede plaats hoop ik dat we elkaar zo op ideeën kunnen brengen, dat we misschien zelfs toekomstige reisgenoten kunnen tegenkomen. En ook hoop ik dat we op basis van ieders individuele inbreng ook plannen kunnen maken voor de Regenbooggemeente als geheel.

Ik wil jullie dus nu uitnodigen om even goed na te denken voor jezelf, dan naar de site te gaan, de code in te vullen en een antwoord te geven op de vraag 'Welke zoektocht ga jij maken het komende jaar?'

Als je dat gedaan hebt, kijk dan even om je heen of je iemand naast je, die geen smartphone heeft, kunt helpen met het beantwoorden van zijn of haar vraag.

Ik ben reuze benieuwd!

We gaan beginnen!